

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

12 številka

MARIBOR, dne 8. marca 1923.

57. letnik.

Naša volilna skrinjica je druga!

Nasprotne fronte.

Čimbolj se bližamo koncu volilnega boja, tembolj razveseljivi pojavi nastajajo za našo stranko. Mi lahko rečemo danes: Druge stranke razpadajo, naša Slovenska ljudska stranka pa raste. V nasprotnih vrstah potrost in zmešnjava, pri nas najlepši red in neomajno zaupanje v sijajno zmago.

Najbolj nesrečna stranka v tem volilnem boju je pač demokratska. Malo manjka, da ubogi dr. Kukovec ne ostane dne 18. marca sam pri svoji skrinjici! Zbiral in koncentriral je tako dolgo vse napredne elemente, da jih je nazadnje vse nagnal v druge tabore. Demokratski uradniki, ti stari vzori kremenitih značajev, ki so bili pred letom večinoma odpadli k narodnim socialistom, a ko se je ta ladja začela potapljati, zopet stopili v Kukovečev čoln, so sedaj po večini pri srbski radikalni stranki. Kmetov in delavcev liberalni demokratje že itak dolgo nimajo v svojih vrstah, a ostalo je še ducat obrtnikov pri njih. A čujte nesrečen glas, te dni so tudi obrtniki odjadrali v srbski radikalni tabor, njim na čelu dosedanji prednik liberalne obrtne organizacije, znani Novak. Lahko rečemo: Demokrati so bili, njih ni več!

A kje je narodnosocijalna stranka z Deržičem in Brandnerjem na čelu? Posebna nagrada bi se lahko razpisala za tiste, ki kaj vedo o njej. Skopnela je, kakor smeg skopni. En čas je bila čakalnica za nezadovoljne demokrate, a sedaj so ti zapustili čakalnico in odšli v druge stranke. Narodnosocijalna stranka živi še samo v zgodovini slovenskih političnih strank.

Zalostni konec jemlje v tej volilni borbi tudi nekdanj tako širokousta stranka samostojnežev. Skoro se ji ne godi mnogo boljše, kakor demokratom. Vse, kar je poštenega med našim kmetom, se sramuje te stranke volovskih in svinjskih barantačev. Njih vodja, velikolaški mesar Pucelj, se ne sme več pokazati pred volilci. Istotako se godi drugim samostojnim kandidatom. Nobena stranka v celi državi ni tako ogoljufala svojih bivših volilcev, kakor ta stranka. Celo srbske kmetijske stranke se je sramujejo in nočejo ž njo imeti nič skupnega. Istotako hrvatske kmetijske stranke. Kolikokrat je hodil Mermolja okoli teh srbskih in hrvatskih strank ter beračil za njih prijateljstvo, a vse je bilo zastoj. Nihče jim noče dati roke!

Med socialističnimi strankami je tudi veliko polomije. Voditelji si očitajo med seboj lenobo, nesposobnost in koristoljubje, a delavci se vsled tega odkikajo od njih. Tudi nekdanj tako krvoločni komunisti pijejo sedaj mleko iz radikalne skledice, kakor kažejo Nachtigall, Koren in komunistični voditelji iz trboveljskega revirja, ki so uskočili v radikalni tabor. Najhujši nasprotniki buržuazije in kapitalistov so preko noči zapustili delavce in vstopili v službo kapitala. Tudi Zveza delovnega ljudstva, mešanica od vladnih socialistov in ohlepnih starih komunistov, je najprej izročila po svojju poverjenikih pozdrav centralističnim mogotcem v Belgrad ter zatajila svojo preteklost. Ta Zveza delovnega ljudstva ima torej dvojno lice: eno prijazno za kapitaliste v Belgradu in eno prijazno za delavce v Sloveniji. To ni ravna pot, to ni poštena pot! Voditelj je za oslanišče mandata, a ne za delavski stan.

Tudi Radič sili ob mejah v Slovenijo. Radič je kriv, da imamo centralizem in velesrbsko nadvlado, ker se je bal priti v Belgrad in rentočil samo iz varnega zavetja v Zagrebu. On ni služil narodu, ampak sebi in Srbom. Ima hišo in vilo v Zagrebu, veliko dobičkanosno knjigarno in obsežne vinograde. Sam je postal bogat, a hrvatski narod je pod njegovim vodstvom obubožal. Vsem Srbom, ki se ž njim pogajajo, izjavlja, da ne misli resno na republiko, a narodu laže že leta, da jo bo v kratkem proglasil. Če Radič tudi sedaj ne bo šel v Belgrad, potem še bo velesrbski režim lahko neovirano dalje izrabljaj Hrvate in Slovence.

O dr. Novačanu pa niti nočemo govoriti, kajti on bo svojo «republiko» kmalu zopet komu prodal.

V tem valovitem morju, v katerem razpadajo in se potapljajo skoro vse slovenske stranke, stoji kakor skala Slovenska ljudska stranka. Okoli nje se zbira z zaupanjem vso slovensko ljudstvo. Njena skrinjica je druga!

Zmagujoča stranka smo!

Vsaka naš pristaš in volilec se danes zaveda, da je Slovenska ljudska stranka, katero vodi dr. Korošec, najmočnejša stranka na Slovenskem. Vsakdo lahko stavi kar hoče, da bo naša stranka pri letošnjih volitvah doseгла v Sloveniji ogromno večino.

Da je prišlo do tega razveseljivega preokreta, se imamo zahvaliti naši podrobno izpeljani organizaciji, katera sega do zadnje planinske koče in je prodrla s posebnim zamahom tudi v delavske družine. Zahvala za zmagujoči pohod Slovenske ljudske stranke v Sloveniji gre predvsem našim krajevnim voditeljem, zaupnikom in agitatorjem, našim županom! Nismo kričali, nismo pisali poprej o našem napredku, ampak bili smo od prvega do zadnjega na delu.

Volitve leta 1920 so nas izučile, da zunanji hrup in slavospevi ne prinesejo zmage. In naše smotreno, tiho a vztrajno delo rodi danes sadove, nam prinaša sladki sad zmage!

Zmagozavestni glasovi pa ne prihajajo samo iz enega okraja, temveč iz vseh. Dobivamo poročila, da v občinah, kjer smo pri zadnjih volitvah dobili samo po 20—30 glasov, dobimo 18. marca 200—300! In kamor prideš, v vsakem mestu, župniji in selu pristopajo k naši zmagujoči stranki moške in fantje, ki se dosedaj niso bili naši. Spoznali in sprevideli so, da je naša Slovenska ljudska stranka edina stranka v Sloveniji, ki ni spremenila svojega imena, ki je ohranila svoj program, katera se ni prodala beogradskega centralizmu in katera edina zahteva samostojno Slovenijo. Pozdravljamo vse stare naše somišljenike, ki so ostali zvesti, pa tudi vse tiste, ki so prišli in še prihajajo k nam!

Naša zmagovita zavest in razpoloženje, da vrzemo dne 18. marca ob tla vse naše nasprotnike, pa nas nikakor ne sme zavesti v malomarnost. To bi bilo slabo. Zvest in želja po zmagi nas naj vodi vse, ki hočemo živeti prav kmalu v samoupravni Sloveniji, da od danes do 18. marca žrtvujemo trud in čas za agitacijo od volilca do volilca!

Naša zmaga bo še le tedaj kronana s sijajem, z radostjo, z navdušenjem, če bomo po vseh občinah spravili na volišče vse volilce in da bodo po ogromni večini vsi vrgli krogeljico v drugo skrinjico.

Staro pravilo se glasi:

Zmage vsakdo se veseli,

Kdor propade, pa kisló se drži!

Zato pa slovenski volilci, vsi glasujte 18. marca kot en moč za zmagujočo Slovensko ljudsko stranko.

Mi gremo, kakor gre vihar

na vrancu prot' zmagi jahaje,

in kadar pade njegov udar

sovragu se tabor zamaje.

Mi gremo naprej, mi gremo naprej,

do zmage!

SKRB DEMOKRATOV IN SAMOSTOJNEŽEV ZA MALEGA KMETA IN DELAVCA.

Ko se je leta 1921 od vlade, v kateri sta sedela demokrat dr. Kukovec in samostojnež Pucelj, predložil proračun, se je v pokritje primanjkljaja v znesku 4000 milijonov kron predlagalo 100 odstotno povišanje vseh davkov in novi premoženjski davek. Poslanci opozicije, med njimi posebno člani Jugoslovanskega kluba, so s svojim odločnim nastopom preprečili, da se ni namera vlade, katero sta brez ozira na kmeta in delavca v vsakem oziru dr. Kukovec in Pucelj podpirala, uresničila.

Pri markiranju denarja se je odtegnilo 20 odstot. in dalo imejiteljem bankovcev bone. Ti odtegnjeni zneski znašajo v celi državi 900 milijonov kron. V finančnem zakonu je določba, da se morajo zneski do 1000 kron do konca leta odplačati, za višje zneske pa dati državne obveznice, katere se morajo obrestovati. Demokrat dr. Sečero in radikalec dr. Jankovič sta v finančnem odboru predlagala, da se naj izplačilo opusti le odločnemu nastopu poslanca Pušenjaka se je zahvaliti, da se nakana liberalcev ni izvršila in niso najrevnejši sloji oropani 900 milijonov kron. Kukovec in Pucelj sta sedela dve leti v vladi, a nista hotela prisiliti finančnega ministra, da izplača 20 odstot. bone, kojih izplačilo je že večkrat obljubil, pač pa sta z navdušenjem glasovala za milijonske podpore Sokolom, mestnim gledališčem in drugim nepotrebnim mestnim organizacijam.

V finančnem zakonu je bil člen, da se ustanovi fond v znesku 400 milijonov kron, iz katerega bi dobi kmet v slučaju elementarnih nezdod (toča, mraz, suša), podpore. Na predlog vladnih strank se je kljub protestu poslancev Jugoslovanskega kluba ta člen črtal, a minister Pucelj ni storil nobenega koraka, da bi na kak način to vsoto za kmeta rešil. Pucelj nikdar ni prišel v finančni odbor in je bilo mnenje vseh poslancev, tudi poslancev vladne večine, kar je izjavil demokrat Milan Pribičević, da se je mnogo premalo brigal za kmetijstvo. Minister prometa je dosegel, da

znaša njegov proračun 4.800 milijonov kron, minister vojne, da znaša 8.400 milijonov kron, a Pucelj je bil zadovoljen, da je vlada določila za kmetijstvo cele države beraško vsoto 440 milijonov kron, od katere še odpadeta dve tretjini na Srbijo in Črno goro.

Draginjo najhujše občutijo mali posestniki, viničarji in delavci. Zalibog prednjači država pri cenah monopolskih predmetov pred zasebnimi trgovci. Da se vsaj nakup najpotrebnejših reči, kakor sol in petrolej omogoči najrevnejšim slojem, je predlagal v finančnem odboru poslanec Jož. Klekl, da se ukine monopol glede soli in petroleja. Vladne stranke so bile proti temu predlogu in so krive, da ljudstvo ne more dobiti za polovico cenejše soli iz Nemške Avstrije. Drugi vzrok pretirane draginje je visoka carina, katera se mora plačevati v zlatih dinarjih. Dr. Kukovec in Pucelj sta mirno glasovala za to, da je finančni minister zvišal vrednost zlatega dinarja od 5 papirnatih dinarjev na 9 papirnatih dinarjev, s čemer se je carina za obleko, perilo, železo, steklo itd. skoraj podvojila.

Državne blagajne so vsled slabega gospodarstva vedno prazne. Da se dobi potrebna sredstva, se venomer zvišuje trošarina, zvišujejo takse, kar najhujše občutijo mali posestniki in delavci. Za slabo gospodarstvo države in preveliko obremenitev sta odgovorna dr. Kukovec in Pucelj, ki sta več ko dve leti vse odobrila, kar je vlada zahtevala, brez ozira na obupne gospodarske razmere najširših slojev ljudstva.

ZADNJA NAVODILA ZAUPNIKOM IN AGITATORJEM.

Če bomo spravili vse naše na volišče in pridobili tudi druge, bo od 10 strank sedem popolnoma propadlo. In glasovi propadlih strank se bodo šteli nam v prid. Napnite torej vse sile, da ne bo nobeden naš volilec ostal doma.

Prosimo gg. zaupnike, da se držijo zadnje dni predvolitvam še teh navodil:

1. Razdelite volilec takoj vabila in navodila, ki jih je te dni poslalo naše tajništvo v vse občine.

2. Velike plakate, na katerih je natiskan trobojni križ, znak naše kandidatne liste, nalepite na vidno mesto v vseh občinah, posebno pa na dan volitev blizu volišča.

3. Vse dni do 18. marca prirejte male volilne sestanke po vaseh.

4. Natanko razložite volilec veliki pomen letošnjih volitev, posebno s stališča naše avtonomije.

5. Na vsak način še organizirajte ta teden vse agitatorje in agitatorke, da spravijo vse naše volilce v nedeljo, dne 18. marca že dopoldne na volišče.

6. Za take, ki ne morejo peš ali sami na volišče, oskrbite že ta teden spremljevalce ali vozove.

7. Blizu volišča naprosite na vsak način hišo, v kateri bo agitacijski lokal za našo stranko, to je: kjer se bodo zbirali naši volilci in agitatorji. Prepis volilnih imenikov mora biti že zjutraj ob 7. uri v agitacijskem lokalu.

8. Iz vsake občine mora biti v agitacijskem lokalu navzoč ves dan po en vodilni zaupnik, ki bo vodil agitacijo in pošiljal može in mladeniče po zaostale volilce na dom.

9. Uredite agitacijsko pisarno tako, da vam bo član volilne komisije ali naš predstavnik sproti vsako uro poročal na papirju, kateri volilci vseh strank so že glasovali.

10. V agitacijskem lokalu morajo biti pripravljene agitatorji iz vsake občine ali vasi. Pogovorite se še te dni in določite, kateri našinci bodo vršili na dan volitev to velevažno službo. Vozovi naj bodo vedno pripravljene v bližini. Pri teh volitvah se bo šlo za vsak glas.

11. Naši predstavniki in njih namestniki so dobili te dni točna in obširna navodila. Prosimo vsakega predstavnika kot čuvarja naše skrinjice, da vestno vrši svojo častno in odgovorno nalogo. Kako se bosta zamenojavala, naj se že prej dogovorita.

12. Ako še sedaj v kaki občini nimate prepisanega volilnega imenika, storite to še sedaj. Brez imenika v rokah je agitacija brezuspešna.

13. «Slov. Gospodar» in «Straž» ter navodila za volitve dajte naprej svojim sosedom in znancem.

14. Na vsak način vas prosimo, da nam iz vsakega volišča takoj v nedeljo, 18. marca zvečer, ko boste zvedeli za izid volitev telefonično ali brzojavno poročate, koliko glasov je dobila vsaka stranka. Poročajte na primer takole: «Volišče Rače. Oddanih glasov 380. Kukovec 7, Korošec 240, Novačan 12 glasov itd.» Za telefon veljata tale naslova: za področje celjskega tajništva

SLS telefon Gospodarske zadrúžne banke v Mariboru telefon št. 311, za področje tajništva SLS v Mariboru pa Cirilova tiskarna telefon št. 113. Za brzojav pa: «Tajništvo, Cirilova tiskarna, Maribor.» Kjer so volišča zelo oddaljena od telefonskega in brzojavnega urada, pošljite naglega sela, ki bo oddal poročilo. Za okraj Sv. Lenart prosimo, da pošljejo zaupniki natančna poročila okrajnemu odboru naše stranke (gg. dr. Veble in dr. Kramberger), ki bodeta sprejemala poročila v št. Lenartu pri g. Arnušu, odkoder nam bosta skupno naznanila izid. Tudi tudi za druge okraje bomo organizirali enako poročanje. Glavni zaupniki dobijo te dni pismena navodila.

Ako še kaka stvar ni jasna, prosimo, da se pismeno obrnete za pojasnilo na naše tajništvo.

Vztrajnost in sreča pa naj spremljata vas volilce naše, agitatorje in zaupnike v boju za našo pošteno stvar.

Tajništvo Slov. ljudske stranke v Mariboru.

KAJ MORA VSAK VOLILEC VEDETI?

Vsak volilec si naj zapomni dobro sledeče reči:

1. Voliti sme vsak Jugoslovan, ki je že 21 let star in je vpisan v volilni imenik.

2. Nihče nas ne bo uradno obvestil, da naj gremo voliti, nihče tudi ne dobi volilne izkaznice ali legitimacije, nihče tudi ne volilne glasovnice, ampak volilo se bo s kroglicami. Dobro pa je, če ima volilec s seboj poljubno izkaznico, domovinski ali krstni list, delavsko ali poselsko knjižico, potni ali orožni list — to pa radi tega, da dokážeš lahko vsak trenutek, da si res ta ali

3. Volilo se bo v nedeljo, dne 18. marca od 7. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

4. Kdor je ob 6. uri že v volilni sobi, sme še voliti. Kdor pa pride v sobo, ko je šesta ura že minula, ne sme voliti. Zato naj skrbi vsak volilec, da pride pravočasno voliti, najboljšo že predpoldne.

5. Vsak volilec povej predsedniku volilne komisije najprej glasno svoje ime, krstno ime in poklic, in sicer ime tako, kakor je vpisano v volilnem imeniku. Ko ga komisija najde, dobi od predsednika kroglicico.

6. Nato razloži član komisije volilcu imena vseh škrinjic in kandidatnih list, ki so prilepljene na škrinjice.

7. Nato mora volilec z zaprto desnico seči v škrinjico po vrsti in ko potegne roko iz zadnje škrinjice, odpre roko v znamenje, da je oddal kroglicico. Ako bi pozabil spustiti kroglicjo v škrinjico svoje stranke, mora še enkrat seči v vse škrinjice od prve do zadnje.

8. Naša škrinjica je na Štajerskem druga od leve na desno, poznaš jo po narodnem traku v znamenju križa in po imenu našega voditelja dr. Korošca. V to škrinjico, torej v drugo, izpusti kroglicjo in potegni iz škrinjice zopet zaprto roko.

9. Tvoja dolžnost je, da greš gotovo voliti; zdaj imaš priliko, da si sam odločiš svojo prihodnost. Če ostaneš v tako važnem trenutku doma, nimaš pravice pritoževati se, ako bi se potem delalo proti tvoji volji. Kakor si boš zdaj poslal, tako boš pozneje spal.

10. Voli dobro krščanski volilec, da rešiš svojo čast, svojo družino, svojo vero.

CELI SVET JE CIGANIJA.

Poznam slovensko dobrodušno korenino, ki gre vsako nedeljo s svojo ženko v gorice in ko se vračata zvečer po ozki stezici domov, poje on v globokem basu: «Celi svet je ciganija, ona pa mora odgovorjati: Die ganze Welt ist ein Betrug.» Ko sem ga zadnjič srečal, sem ga vprašal: «Ali je res tako?» — «Kaj pa da, mi reče veselo. «Samo pogledite sedaj pri volitvah! Vsaki ima prav. Eden je za kmeta, drugi za viničarja, tretji je za centralizem, četrti za avtonomijo, peti za republiko, šestti za socijaldemokrate, sedmi za banke, osmi za narod itd. In vsaki ima prav. Komu naj verjamem? Škoda, da ne morem desetkrat voliti! V vsako škatljico bi položil eno kroglicico. Jujujul! Celi svet je ciganija!» — «Vi se lahko smejite, ker imate vino v kleti in kravo v novi štali, sem mu rekel. — «Pa imam tudi dolgovi! Samo ljubi Bog še naj da eno ali dve dobri letini, pa bo že šlo. Jujujul!» — «Kje pa ste dobili denar v teh budih časih?» — «Pri naši posojilnici! Bog jo naj živil!» — «Posojilnica je tudi ciganija!» — «Pogledal me je debelo in rekel počasi: «Posojilnica ni ciganija! Če pa sem jaz odbornik in gospod župnik tudi!» — «Celi svet je ciganija!» — «To je res, vse stranke so ciganske, naša posojilnica pa ni!» — «Kako to?» — «Sem ga vprašal? — «Vi ste bedak, ne zamerite, ker ne veste, kaj je gospodarsko delo in življenje naroda. Naša posojilnica hoče pomagati vsem poštenim ljudem; zato smo jo ustanovili. Marsikateri bi že bil na bobnu, če naše posojilnice ne bi bilo. Pa celo delavcem in viničarjem pomagamo, če vidimo, da so poštene ljudje v sili. Rošten človek, ki ima dobro voljo, ne sme crkniti, kakor pes na cestil! Krščanska pravičnost mora zmagati, potem pa bo vsaki zadovoljen! Sedaj si hočemo še ustanoviti prodajno zadrúžo, ker je tako prokieto slabo za naše pridelke, in nakupovalno zadrúžo, da bomo imeli sami profit. To pa niso ciganije!» — «Ali imate kaj denarja v posojilnici?» — «Hej, denarja? Pol milijona ga je v Ljubljani!» — «Ako bo centralizem zmagal, bo šlo morda vse drugam, kakor pri bolniških blagajnah.» — «To se ne sme nikdar zgoditi. Centralizma pa ne!» — «Kako pa hočete to zabraniti?» sem odgovoril. — «Vsi se bomo postavili po koncu, magari da bo tekla kri! To pa ne, da ne bi bili gospodarji svojega denarja! Na svoji zemlji!» — «Boste vzeli puško na ramo?» — «Puško in bajonet in handgranato, saj sem bil pet let v šicengrabnuli!» — «Vi ste junak! Katera stranka pa je resnično proti centralizmu?» — «Kmetska zvezla!» — «Zakaj pa

potem pravite, da bi volili magari vseh deset strank?» — Popraskal se je za ušesom in rekel: «E, da je danes tako lušno! Pa nisem premislil!» — Potrkal sem ga po rami in mu dejal: «Vem, da ste pošten, krščanski mož. Zato pa recite zaslepljenecem, da je edina slovenska stranka, ki res pomaga v gospodarski sili svojemu bližnjemu, naša Slovenska ljudska stranka. Vse druge stranke so že izdale kmetske koristi, naša še nikdar! Ali je treba tako stranko podpirati?»

«Z vsemi močmi!»

«Ali jo boste podprli s puško in handgranato?»

«Ne, ampak z gumijevo kroglicjo, dne 18. marca.»

«V katero škrinjico pa jo boste vrgli?»

«V drugo in če bi bilo sto škatelj!»

«Lahko noč!»

«Lahko noč» in dolgo še je gledal za mano.

Mriskal pa ni več. Zamišljeno je nadaljeval svojo pot!

Politični ogled.

Država SHS.

V nedeljo je imel v Novem Sadu Protič velik shod, na katerem je razlagal, da se ne more in ne sme vladati po enem kopitu v Sloveniji, Srbiji in Črni gori. Izjavil se je za izpremembo ustave ter povdarjal potrebo avtonomije.

Na Otočacu so imeli Radičevci svoj shod in demokrati in orjunci so izzvali krvav pretep, pri katerem je bil eden Radičev pristaša ubit, par pa težko ranjenih. Pri vsem tem pa vlada še vedno ne izvaja ministrske naredbe proti kršilec volilne svobode.

Po izpraznitvi Sušaka se vršijo posvetovanja o vprašanju vzpostavitve prometa in železniške zveze z Reko.

V Nišu so se posvetovali bolgarski in naši zastopniki glede skupnega nastopa proti komitom.

Avstrija.

Na Dunaju so uprizorili nacionalistični visokošolski izgrede proti židom in proti inozemskim dijakom. Te dni se začnejo pogajanja za sklenitev trgovske pogodbe med Avstrijo in Italijo.

Nemčija.

Francozi nadaljujejo zasedbo. — V nemško poslaništvo v Rimu je bil izvršen viom in govori se, da so ga dali izvesti francoski diplomati, da bi tako dobili v roke neke spise, ki se nanašajo na nemško-italijanske odnose. — V angleški zbornici so stavljeni ponovne zahteve, naj se nemško-francoski spor obravnava pred mednarodnim razsodiščem. Radi zasedbe Poruhrja in padanja proizvodnje je nastalo veliko pomanjkanje premoaga v Švici.

Poljska

je neugnana v svojem militarizmu. Sedaj poziva na orožno vajo celo letnike 1883 do 1889. To je gotovo v zvezi s sporom Poljske in Litve.

Orientsko vprašanje

se bo najbrž rešilo na ta način, da bo turška vlada v Angori le sprejela zavezniške predloge z nekaterimi izpremembami v gospodarskem in finančnem pogledu.

Iz volilne borbe.

Puceljova polomija v Celju. Dne 4. marca je imela Samostojna v Celju okrožni volilni shod. Kdor pozna malo dvorano Narodnega doma, kjer se je vršil shod, ve, da gre v to dvorano samo 100 do kvečjemu 150 ljudi. Dvorana je bila sicer polna, a samostojnežev je bilo največ 50, ostali so bili socijalnim demokratje, invalidi in naši somišljeniki, ki so govorniku Pucelju pošteno vest izprašali. Skrajja Pucelj sploh govoriti ni mogel, nazadnje so mu milostno dovolili, da je smel govoriti. Pucelj je bil v takem položaju, da je bil prav potreben medklic nekega Ribničana, ki je prišel slučajno v dvorano: «Janez, dobro se držil!» Govoril je tudi kmetijski mešetar in kandidat Pikel. Kako samostojni sami o svojih shodih sodijo, se vidi najbolj iz tega, ker so za svoje zborovanje naročili malo dvoranic Narodnega doma, — a še tu so doživeli polomijo.

Samostojna uničena v Dravski dolini. Iz Ribnice na Pohorju nam poročajo: V marenberškem okraju slabostnejši propadajo na celi črti. Po polomu v Vuzenici je žalosten konec napravil shod na Muti, v Marenbergu ni bilo udeležencev, pri nas niso upali zborovati. Iršič, voditelj Samostojne uhaja v radikalno stranko, polomija na celi črti. Prispel je v pondeljek sam minister Pucelj v okraj, da reši, kar se rešiti da. Obiskal je župana Jenčiča in druge prvake, ki so prisegli njemu zvestobo, a s kislim obrazom zatrjevali, da razun gospoda Lipuža ni mnogo pristašev v marenberškem okraju. Saj nič ne de, če Iršič še enkrat propade.

Dobnik lažnjiv figamož! Iz Moškanje nam poročajo da je imel Dobnik v gostilni na pošti zaupni sestanek — shoda sklicati ni upal — in tam je navzočim osmim Mezgovcem in trem našim pristašem lagal, da bo imel prof. Vesenjaka dve službi. Velik duševni revček mora biti ta Dobnik, ker ne ve, kar je kot poslanec sam sklenil. Volilna postava, za katero je glasoval tudi Dobnik s svojo stranko, namreč pravi, da zgubi vsak, kdor je v državni službi, vso plačo in tudi ne napreduje. Poslanec pa ni v službi, temveč je zastopnik ljudstva in ima dijete in ne službe in plače. Torej kratko: Dobnik je ali nevednež, ki kot jurist in poslanec ne pozna postave, za katero je sam glasoval in je figamož, ker ne upa sklicati javnega shoda ter laže pri zaprtih vratih.

Shod Dobnika v Leskovcu pri Ptujju. V nedeljo dne 4. marca nas je osrečil g. Kirbiš s svojim shodom, katera je imel v Vregovi gostilni. Kakor je že navada slabostojnih lažnjivih kljukcev, je tudi sedaj obetal raj na zemlji. Objubil je, če povzdignemo propadlo slabostojno stranko zopet iz blata, do dobimo vse, kar bomo hoteli. Ko so mu nekateri poslušalci ugovarjali, češ, da sedaj še ni nobene izmed mnogih obljub izpolnil, je rekel, da ni bilo mogoče, ker so bile italijanske meje za prte. Bog ve, če ne bodo letos pa druge zaprte. Pa kaj njemu za nas; samo, da nas farba in svoje žepe polni. Pa ne boš Jaka; zadosti si nas že nafarbal, verjame ti nihče več. Ker, kdor se je enkrat pošteno opeknel, ne gre drugič v ogenj. Kdor vse obeta, nič ne da.

Zborovanje Drogenika na Vrhlogi. Dne 3. t. m. je imel Drogenik volilni shod na Vrhlogi. Slučajno me je prijatelj iz Vrhloge obvestil in ker sem navadno med ta zadnjimi, dospel sem še le ob pol treh na shod. — Mislil sem, saj bo županova hiša itak nabito polna, pa glej čudež, tudi vrhloška samostojna trdnjava se je podrla. Pri odprtih vratih sem videl, da je zbran samo generalštab in le nekaj mož. Mobilizacija je vsakor mogla biti splošna, ker videl sem prilezti enega starega previtkarja, en pristaša je bil iz Pretreža in star možičelj je ravno prikrlesal iz Brezja. Po vasi so hodili izvidniki in opazovali potek shoda. S temi sem govoril, bili so krepki kmetski fantje-volilci. Eden pravi, našega očeta smo komaj prisilili, da so šli na shod, da bomo vsaj vedeli, kaj bo Drogenik kvasil. Drugi pravi, ali mislite vi, da so to res samostojneži, kar ste jih na shodu videli, kaj še, da bi jaz to volil, kar mi ho Bračkov Lojzek diktiral? To je meni vendarle preneumno. Torej «Drogenec» tudi na Vrhlogi može in mladina dobro vemo, da je centralizem, ki je bil ravno s pomočjo samostojnih glasov sprejet, za Slovenijo največji škodljivec, kar jih zgodovina našega naroda pozna. Vejo tudi, da dr. Korošec ni nikoli beograjskim centralistom pet lizal, kakor so samostojni.

Brezposleni ljudje gonijo medvede po svetu, da jih kažejo ljudem za denar in kratek čas. Gospod ljutomerski okrajni glavár pa si ni mogel zamisliti boljše maške rade, za mali pust, kot da nam je namesto medveda Mermoljo prignal k Mali Nedelji na ogled, da ga ne bomo poznali samo po njegovih delih, ampak tudi po njegovem obrazu. Enkrat nas ste, več nas ne boste, pa četudi bodete gospod glavár na vrvcici gonili Mermoljo od hiše do hiše posnemati medvedovo pesem.

Radičevcev in Novačanovih nočjo. Iz ptujskega in ormoškega okraja, kjer republikanski politični sepleparji najbolj pritiskajo, smo dobili poročila iz cele vrste far, da naši gostilničarji in drugi posestniki niti prostorov ne dovoljujejo tem rušilec sloge in edinosti. Prav je tako, kajti gorje nam, če se bomo vedno cepili.

Laž naj pomaga! Radičevci agitirajo za svoje shode z obljubo, da pride Radič in naznani, da bo 19. marca «republika». Tako so delali za shod v Ormožu, tako delajo sedaj za Brežice. Pa je bila laž v Ormožu in bo laž v Brežicah. Radič je že svoje Zagorce štirikrat nalagal, da bo republika, njegov agitatorji lažejo sedaj ob meji, in tako je vse zidano na laži. Osel gre enkrat na led, Zagorec Radiču že petič, pametni Štajerc pa nobenkrat! Konec.

Ali ste za takšne voditelje? Preteklo nedeljo so se po Ormožu in Središču preganjali Novačanovi in Radičevi pristaši kakor smrkavi pastirji na paši. To naj bodo resni voditelji, to naj bodo možje, ki nam ustanovijo s svojo republiko boljšo bodočnost? Po Haložah najbolj kriči in prodaja svojo pulho modrost iz dveh števil Novačanovega «Republikanca» in ene številke «Slob. Doma» neki Vindiš, ki je bil že v špekamri in hoče biti invalid, pa je le od žandarjev obstreljen. Njegov pomočnik pa pride sedaj pred poroto. In takšni ljudje naj nam delajo red? Takšni ljudje naj nam gospodarijo? To bo varnost življenja in imetja? Kdor hoče za voditelje pretepače in delomržne pulhoglavce, naj le voli takšne republikance!

Republikanska zvezda dr. Novačan je imel zadnjič slabo noč. Ko se je zjutraj pogledal v špegel ali zrcalo, je videl, da je imel vse lice nagubančeno od samih skrbi. Ker je pesnik, filozof in patentirani doktor, je začel študirati te gube in gubice in z grozo je opazil, da se zlivajo na levem licu v črke: «Ne boš, pravi Radič!», na desnem licu pa: «Bog se te usmili — Korošec.» Vrgel je zrcalo na tla in zbežal kakor Kajž iz Slovenije.

Naše ljudstvo ne mara Radičeve farbarije. (Poročilo iz Laškega). V nedeljo, dne 4. marca po ranem opravitlu se pojavi na Laškem kar naenkrat hrvatski volilni agitator, pa misli, da bo na trgu pred cerkvijo oddal kaj svoje preležane, moljaste republikanske robe. Na vse grlo začne vpiti, v veliko zabavo ljudji, ki so prihajali iz cerkve, hiti na vso moč tako, da mu ne more nikdo slediti, ko pa se čuje, da je udaril po Korošču, je zabave konec, ljudje ne poznajo več šale, mož mora odlaziti. Ljudstvo se dobro zaveda, kaj je Radičev in drugo republikanstvo. Ljudstvo je spoznalo, da za pravi ljudski blagor dela edinole Slovenska ljudska stranka, zato bo dalo 18. marca le kandidatoma SLS svoje glasove. Slovenska ljudska stranka je iz ljudstva in za ljudstvo, vse druge stranke pa slovenskega ljudstva ne poznajo, lovijo le slovenske volilce, ki naj ob volitvah pomagajo njihovim centralistom na konja.

Demokratski shod se spremenil v našega v Šmartnem na Paki. Demokratski časopisi so naznanili, da bo dne 4. t. m. pri nas v Goričnikovi gostilni shod obrtnikov. Prišli so trije govorniki in sicer g. profesor Mravljak in kandidat g. Gumzej in še eden drugi. Shoda niso otvorili, ker ni bilo na tem zborovanju niti enega pristaša demokratske stranke. Zato je pa naš župan in kandidat gospod Steblovnik otvoril shod Kmetske zve-

Govoril je lesni trgovec Klančnik. Njegov govor je bil za navzoče demokrate naravnost uničevalen. Govoril je še gospod župan Steblovnik in je pokazal vse grehe dosedanje demokratske vlade. Besedo je dobil tudi še g. Mravljak. Ni pa mogel ničesar ovreči, ampak je moral takorekoč priznati nesposobnost bivše demokratske vlade. Polom demokratov je bil velikanski. Kandidat g. Gurnzej ni niti besede znil. Radovedni pa smo, kako se bo še po tem polomu našel kak človek, kateri bo glasoval za takšno stranko, katera niti shoda ni z možna sklicati. Gospodom pa, ki so ta shod sklicali, je sedaj menda že dosti znano, da je zanje pri nas grozdeje tako kislo, da ga ne bodo prišli nikdar več obirat. Naša občina pa stoji vsa v taboru Slovenske ljudske stranke, kar se bo pokazalo dne 18. marca.

Tudi Bazeljanci se gibljejo. Volilno gibanje je zelo živo, da nismo analifabeti, to tudi lahko rečemo, saj veliko čitamo, časopisja kar dežuje. «Domovina», «Republikanec», «Kmetijski list», «Ljudski tednik» itd. Visoki gospodje so zelo darežljivi, da nam kar brezplačno pošiljajo, vejo gotovo, da niso vredni denarja. Imamo pa tudi druge krive preroke, ki si brusijo pete, kakor: Premelč iz Zalec, zvesti oproda Ureka, celo njegov namestnik je bil; obžalujemo, da ni nič od Urekevega globokega žepa za njega odpadlo, on se pa «martra», uboga para, po strmih žalcah, pa brez uspeha, ker njega že vsi poznamo in njegovo Samostojno stranko, ali kakor ji rečemo, «smrt kmeta slovenskega». Za demokrate pa nas dr. Vilimek navdušuje; ko bi se on več brigal za svoje bolnike in manj računal za svoje praške, bi bilo veliko boljše. Ali se še spominjate g. doktor, na slučaj na Figarjevem mostu zaradi predebelega računa? Tačas vam je tanka predla, kaj ne, g. doktor, 18. marec bo pokazal, kakšni da smo, avtonomija je naša rešitev, kdor je proti njej, je proti narodu, tega lahko imenujemo izdajalca Slovencev.

Naša zborovanja.

Volilni shodi v mariborski okolici se še vršijo: V nedeljo, dne 11. marca ob 11. uri v St. Jurju ob Pecnici, ponedeljek, 12. marca ob 6. uri zvečer v Krčevini pri Mariboru v gostilni pri «Lovskem domu» in torek, dne 13. marca ob 6. uri zvečer v Lajtersbergu v gostilni g. župana Požauko.

V Slov. Bistrici se vrši v nedeljo, dne 11. marca volilni shod za celi okraj v dvorani hranilnice. Začetek po poznem opravilu. Govorijo naši poslanci in kandidati.

Shodi kandidata Vesenjaka pri Sv. Barbari v Hlačah, na Zavrču in v Turjaškem vrhu so bili krasne manifestacije za našo stranko. Povsod so predsedovali ugledni možje domačini. Velika večina volilcev v teh krajih gre odločno s Slov. ljudsko stranko in vrže krogeljico v drugo škrinjico.

Vrli Lobničani. Za občino Lobnico pri Rušah smo imeli sestanke dne 1. marca. Povabljeni so bili vsi občinarji, kojih se je udeležilo za planinski svet nad vse častno število. O splošnem stanju je poročal domači gospod kaplan. Naslikal je bedni položaj, v katerega nas je zavedla od centralizma živeča Samostojna z demokratski vred. Vsi so z zanimanjem poslušali izvajanje govornika in odobraval nastop SLS za avtonomijo in sklenili 18. marca pokazati, da obsojajo izdajalce svobodne Slovenije. Za volilni sklad so nabrali volilci občine Lobnica 50 D ob priliki volilnega sestanka. Koliko je zanimanje za KZ, se vidi iz tega, da se je oglašilo 30 novih naročnikov «Slov. Gospodarja».

Volilni shodi kandidata Krajnca v celjsko-vrankskem okraju. Poslanec Krajnc je imel že skoro po vseh župnijah in vaseh svojega okraja volilne shode, ki so bili nad vse pričakovane veličastni in sicer v Vojniku, Ljubčani, Polzeli, Prnovcu, Kalobju, kjer je bila prej samostojna trdnjava, dva veličastna shoda, ki sta pričala, da tudi Kalobčani spregledujejo, kam nas pelje pogubni centralizem. Pri Sv. Jakobu je samostojnemu Urlepu, ki je prišel na shod škipjonirat, kar sapa zaprlo, ko je videl nabito polne prostore, pa nobeden ni z njim držal, zato jo je odkuril od polnega «firkelca». Ljudje so klicali za njim: živijo SLS, živijo naš kandidat Krajnc! Veličasten je bil shod na Vranskem in pokazal, da stoji vranski okraj po ogromni večini v taboru SLS. Isto je pokazal shod na Gomilskem in pri Sv. Juriju ob Taboru, kjer je sicer samostojni modrijan Plauček mislil nekaj ugovarjati, pa je slišal od govornikov toliko bridke resnice, da je sramotno odkuril. Zanimivo je, da je krog Zalec, kjer ima liberalizem že od nekdanj svoj sedež in je sedaj v njem dom samostojnega kandidata Pikla, vse navdušeno za SLS. To so pokazali shodi na Ložnici, kjer je bilo na Piklovo shodu celih 12 zborovalcev, na shodu SLS pa je bila polna sobana ljudstva in četudi je prišla Piklova garda iz Zalec za namenom shod razbiti, se je pa na žalost prepričala, da se njena trdnjava Zalec in Ložnica ruši in prehaja v tabor SLS. Sijajno so uspeli shodi kandidata Krajnca v Arjivasi pri Petrovčah, kjer je skoraj prostora primanjkovalo in se je cela vas izjavila, da glasuje za SLS, istotako shod v Arjivasi. Zanimivo je, da je v teh vaseh imel samostojnež Pikel na svojih shodih po pet ali šest zborovalcev in še od tistih je moral bridke očitke slišati. Tudi shod na Zgor. Ponikvi 15. februarja je pokazal, da na Ponikvi ni mesta za druge stranke kot za našo. Na vseh shodih se je pokazalo, da je ljudstvo spregledalo in zapušča staro polomljeno liberalno ladjo in ne verjame sleparijam z novimi strankami, ampak vidi ljudstvo edino svojo rešitev v avtonomijo, za katero se bojuje SLS z največjo požrtvovalnostjo in gorečnostjo, zato ljudstvo in vseh shodih izreka zaupnico Jugoslovanskemu klubu in njegovemu načelniku dr. Korošču.

Pišec. Zadnja nedelja, dne 4. marca je pokazala kak preobrat se je izvršil pri nas od zadnjih državnoborskih volitev. Imeli smo shod SLS. Vrtna dvorana g. Kostevca je bila nabito polna naših somišljenikov, ki so z viharnim odobravanjem poslušali govor tajnika Krajnca. Samo neki Agreš, ki ima na kolienih še vedno usnje za poklekaje pred nekdanj vsemogočnim Urekom je hotel delati medklice, a se je le osmešil in zborovalcem poskrbel za zabavo. Dveurno zborovanje se je končalo z navdušenim klicem: 18. marca vsi na boj za avtonomijo Slovenije!

Tedenske novice.

Vsi na volišče! Od tega je odvisno, ali bo naša zmagala bolj ali manj sijajna, v kakem številu bodo prišli naši somišljeniki na volišče. Ne ustrašite se ne snega, ne dežja, ne blata, ne vode, ne truda in žrtve — vsi do zadnjega morate na volišče. Prosimo naše organizatorje, da organizirajo vse potrebno za popolno udeležbo naših somišljenikov pri volitvah. Za vsakega našega somišljenika velja volilna dolžnost! Ne samo od somišljenikov, ampak od udeležbe somišljenikov pri volitvi je odvisna velikost naše zmage. Pri zadnjih volitvah jih je splošno manjkalo 30 od 100 in to največ naših somišljenikov.

Prozorni nameni. Nasprotni stranke, osobito samostojneži, agitirajo naokoli, da je pri tem velikem številu strank najboljša, ako se ne gre volit. Najrajše govorijo to našim pristašem. Agitatorji, pazite na te govorice, s kojimi hočejo nasprotniki ravno naše somišljenike odvrniti od volilnih škrinjic.

Volilcem Slovenske ljudske stranke v Slov. goricah. Volilni shodi v Slov. gor. so končani. V vseh župnijah od Sv. Martina pri Vurbergu do Sv. Antona, od Sv. Ane do Sv. križa nad Mariborom in Selnice ob Dravi, povsod ste obiskovali shode naše stranke z veliko vno. Z radostjo povdarjam: Vsi shodi, katere sem priredil v ozemlju med Muro in Dravo v sedanjem volilnem boju nad 50, so bili številno obiskani in niti na enem shodu ni prišlo do preprirov, ampak vse ljudstvo je soglašalo s programom in delom naše stranke. Bivše samostojne in socialdemokratske trdnjave so padle, to bo pokazal dejanski 18. marc. Slava vam rojaki! Pribiti moram vesel pojav, da je naša zahteva po samostojnosti (avtonomiji) Slovenije pripeljala v naš tabor tudi na tisoče takih volilcev, ki ne pripadajo naši stranki. Tik pred odločilnim 18. marcem prosim in vabim vse volilce in delavne ter požrtvovalne zaupnike-agitatorje: Prirejajte še vsak dan volilne sestanke, pojasnjujte nepoučenim naš program, pojdite od hiše do hiše. Sledite klicu izkušenega moža, župana g. Župeca od Sv. Ane! Povejte ljudem, da velja za vsakega našega volilca na Slov. Štajerskem samo ena volilna škrinjica, namreč ona, ki je druga (št. 2). Drugi glas, ki pa naj doni od ene hiše do druge pa je: Vsi od prvega do zadnjega na volišče! — Prijateljske pozdrave! F. Žebot.

Predsednik Kmetijske družbe, samostojni gospod Pirc, je oškodoval naše vinogradnike za milijone. Akoravno je dobival galico na vagono, ga moramo vendar vprašati, koliko kilogramov te galice je porabil v svojih goricah. Kmet, ki kupi galico, jo kupi zase. Pirc pa je kupil letos 10 vagonov galice za «kšeft» in je zaslužil pri tem nad 1 milijon kron. Gospod, reši nas samostojnih dobrotnikov.

Pirc pravi, da bo tožil. Kaj bo tožil, ko pa so naši odborniki ugotovili, da je vse res. Samostojni Pirc je kšeftaril pod okriljem Kmetijske družbe, ter zaslužil pri tem milijone. Tega niti ne taji, samo, da je rekel, da tega denarja ni zaslužil v Sloveniji. Žalostna nam majka.

Kdo je volil Pirea za predsednika Kmetijske družbe? Naši samostojni! Oni so krivi za vse. Bog živi njihovo gospodarsko delo. Lepega predsednika so nam izvolili.

Pirc je junak, kaj je res, je res! On ni tajil svoje krivde, samo rekel je, da niti en kilogram njegove galice, katero je naročil brez carine na ime Kmetijske družbe ni šel v Slovenijo. Resnico teh besed so občutili slovenski vinogradniki, ko jim je galica zmanjkala, in so jo morali potem silno drago plačevati. Tako skrbijo za narod samostojni prvaki.

Še truge mu ni hotel plačati. (Dopis iz Brebrovnika pri Ormožu). Liberalni Petovar pravi, da bo skrbel za gospoda, kmeta in viničarja. Za gospoda že, za kmeta in viničarja pa ne. Ko mu je umrl ubogi viničar, ni hotel plačati za njim niti truge (krste), ampak so jo morali plačati kmetje iz občinske blagajne. Kdor tega ne verjame, naj vpraša župana in občinske odbornike, ki so račune podpisali. Zdaj pa hodi okrog nas in prosi, da bi ga volili. Nikdar! Naša škrinjica je druga!

Slabostojni župan odstopil. Iz Vitana pri Središču poročajo: Ze dolgo se govori no naši občini, da je naš ljubljenež kate Tomažič odpovedal županski stolček. — Drugi pa zopet pravijo, da se je moral odpovedati. Najsiho tako ali tako, je vendar čudno, da je prišlo tako daleč. Narod ni več zadovoljen ne z županom Tomažičem, ne s samostojnim odborom, ki ne ve razvozlati te zagonetke. — Miško pa je zdaj republikanec.

Samostojnim krivcem hudo predel. Vse drugo bi še bilodenarja so zopet dobili za agitacijo, vino kar teče, samo ljudi ni, ki bi jih poslušali. Jej, jej, kaj bo, kaj bo, ako bo ljudstvo vedno tako pametno! Še Pucelj bo moral izmenjati ministrski stolček z mesnico.

Pucelj, Mermolja, Drogenik in drugi slavni samostojneži kličejo svoje zveste ovčice na korajžo in pravijo: «Le korajžno naprej, nič se ne bojte — nas je tudi strah!»

Samostojne kandidatne liste s tujimi podpisi. Na

kandidatni listi SKS Marija Gradec so mene napisali kot predstavnikovega namestnika samostojne škrinjice. Izjavljam, da se je to vse brez moje vednosti naredilo, ter nisem jaz nikdar v to privolil, sploh se me niti vprašalo ni, še manj pa, da bi bil podpisal. Sam me je med mojimi sovotilci, ki mi to sedaj očitajo, češ, da sem samostojnež. Doblata št. 13, občina Marija Gradec, dne 2. marca 1923. Jožef Bezgovšek, l. r.

Pri nas je korajža! (Dopis obrtnika iz Ruš pri Mariboru). Živimo v znamenju približajočih se volitev v skupščino. Gre za dobrobit mlade Jugoslavije, pa tudi za dobrobit starih in na nove se oglašajočih narodnih poslancev. Nekak veter razburjenja se vleče skoz vsa mesta in vasi, tudi vsakega posameznega državljanja, kateri se količkaj briga za dobrobit svojih sosedov, je napihal ta plačani veter političnega žaljenja, opravljenja zaničevanja in agitacije od vseh strani. Kdor ni posebno dobro podučen v politiki in dolžnosti napram državi in do njenih poslancev, kakor tudi obratno vsak izvoljen poslanec do svojih volilcev, bo gotovo zopet slabo odrezal na volišču s svojo krogeljico. Zato se tudi Rušani pripravljamo na drugo važno volitev v naši državi in nočemo, da bi nas ta plačani politični veter Drogenika, vihar od Mermolje in Puceljeva volovska burja odnesla iz površine jugoslovanske državne zemlje. Mi zahtevamo z vsi resnobo od naših na novo izvoljenih narodnih poslancev, da nam izvojujejo pravično radeljenje vseh davkov, pravično razdeljenje vseh podpor in draginskih doklad, in nam po vsej božji in človeški pravici pristojno avtonomijo ali soupravo, slovenski pokrajine. Da to dosežemo, bo postavila Slov. ljudska stranka vse svoje dobro organizirane sile v dobrobit svojih zvestih volilcev, volilci pa da ne bodo pozabili krogeljico spustiti v drugo škrinjico (št. 2) zaznamovano s trobjnim križem. Torej pri nas je korajža, pri vas pa izdajalski groš! Pri nas pošena zmaga, pri vas pa prazen koš!

Zopet ena debela surovost republikanca dr. Novačana. Iz Ormoža poročajo: Dne 4. marca so napovedali štajerski Radičevci v Ormožu velik shod. Prišlo je več sto ljudi, čeravno je bilo deževno vreme. Shod se ni vršil, ker je dr. Novačan Radičevce ustrašoval, skakal kakor divja zver po Glavnem trgu z gorjačo in menda s samokrešom, ter grozil Hrvatom, da bode prvega, ki bo začel govoriti, ustrelil. Ljudstvo je dr. Novačana spoznalo, kot divjaka in našilneža ter je začelo po njem pljuvati in so ga naposled tudi izvižgali tere kričali: doli z Novačanom! Izgleda, da dr. Novačanu v Sloveniji ne bo uspelo, ker mu bode Radič pobral glasove. Dr. Novačan je potem popihal na vlak. Ko je v Središču iztopil, začel je tuliti, kakor tiger, ko zapazi svoj plen ter začel s palico udrihati po kandidatu Veldinu, ki je Radičev pristaš. Tako sta se v Ormožu in Središču pretepali naši slovenski republikani. Da nista prelivali preveč krvi, sta se obe zatekle pod zaščito kraljevih žandarjev. Bog daj norcem pamet!

Sedaj bo dobro! Republikanski bedaki iz Stojne in Leskovca pripovedujejo, da bodo «farje» nagnali delat in jim bodo vzeli grunte ter jih razdelili. Poglejte si bedastih ljudi prazne besede. Leto ima 300 delovnih dni. Recimo, da bi fajmošter in kaplan v vsaki fari šla delat vsem — in vsi imajo potem pravico zahtevati! — bi vsaki prebivalec dobil vsako peto leto enega težaka. Če se razdeli posestvo na vse, ne dobi vsak niti toliko, da bi stala gori koča. No, res zlati časi pridejo iz programa republikanskih bedakov!

Vesela vest iz Rač pri Pragerskem. Pri nas se je položaj popolnoma preobrnil. Leta 1920 je dobila Slov. ljudska stranka od 218 oddanih glasov samo 30. In kako bo pa letos? Ravno narobe! Račanci smo sklenili, da bomo do malega vsi spustili volilno krogeljico v drugo škrinjico, ki pomeni našo stranko. Kmetje, železničarji, delavci in najemniki vsi smo na strani Koroščevе stranke. Ze volilni shod dne 4. marca, kateremu je spretno predsedoval g. Sernko, je pokazal, kako bo 18. marca. In vsi bomo šli volit. Kruljave in bolne bomo pa peljali na volišče. Lenuhe bodo pa naše vrle žene in neveste z burkljami ali metlo nagnale volit. V naši in sosednih vaseh vse tekmuje, kdo bi več prispeval k veličastni zmagi, da tako popravimo, kar smo leta 1920 pokvarili. Račancani, korajža velja! Juhe!

Koga bomo volili? (Dopis iz Sv. Bolfenka v Slov. gor.) Zimsko delo nas veže na hišo; tu delajo olje, tam kuhajo žganje, tam za pečjo luščijo fižol in koruzo. O čem se pa govori najbolj? O zvonovih in o volitvah! Da, zvonovi — ti bodo prišli po Veliki noči, ko se bo razlegala vesela Aleluja po cerkvah in domačih hišah. Prej pa še bomo šli volit. Razni možje se nam ponujajo za kandidate, od Sv. Lenarta gostilničar Recar, iz Ptujca socialist Podgoršek, iz Celja republikanec Novačan itd. Toda po zadnjem volilnem shodu ni več vprašanja, koga bomo volili; vsak razumen volilec ve: naš edini pravi kandidat je profesor Vesenjaka. On je mož, ki ima nekaj v glavi, študiral je veliko in uporablja sedaj svoje znanje v naš blagor, on ima tudi za nas srce, ljubi nas kot naš rojak in nam hoče pomagati. Kaj nam more pomagati mesar in gostilničar? Kaj koristiti v parlamentu mizar in lesni delavec? Poslanec mora imeti v malem prstu postave in zgodovino. Z veseljem bomo torej šli v nedeljo, dne 18. marca na volišče, Bišanci v Čermlenšak, Trnovčani in Vrhovci pa k Sv. Urbanu, šli bomo volit rojaka Vesenjaka. Njegova škrinjica je druga, v njo bomo oddali svojo krogeljico. Nihče naj ne ostane doma za pečjo. Pogumno pojdimok volitvi, da si priborimo boljšo bodočnost. Dovolj se nas naučile zadnje volitve. Zdaj naj govori in volizdrava pamet. Vsi za enega, vsi za prof. Vesenjaka.

Iz Konjiške vasi. Krasno zvonjenje imamo v Konjičah, pri podružnici Sv. Ane pa smo na slabem. Sicer smo lani na Pristavniki gostiji nabrali precej, toda

drugi bi tudi lahko nekaj, pa bi imeli nove zvonove. Za volilni sklad smo nabrali na gostiji Šimona Bergles in neveste Mar. Furman 503 K. Ženinu, in nevesti vso srečo, naši Kmetijski zvezi pa lepo zmago!

Bodimo tokrat pametni. (Klic iz Noveštife pri Gornjemgradu). Tudi pri nas se pripravljamo za volitve. Kjerkoli pride nekoliko ljudi skupaj, se govor suše le krog volitev. Te šmentane volitve, da bi le že skoraj bile. Posebno tisti volilci, ki so zadnjič glasovali za Samostojno in rdečo stranko, sedaj premišlujejo, kam bi naj vrgli krogeljico. Znano jim je, da so zadnjič storili velikansko krivico, ko so zaupali svoj glas ljudem, ki so nas prodali srbskim centralistom, zato, da so sami obogateli. Tiste krogeljice, ki so padale v samostojno in rdečo škrinjico, so povzročile, da naš denar nima prave veljave, in da moramo vsako stvar drago plačevati in poceni prodajati. Ali bo nas kedaj srečala pamet? Može, sedaj je čas odločitve 18. marca pojdemo do zadnjega na volišče in vrzimo krogeljico v drugo škrinjico. S tem bomo izročili zaupanje ljudem, ki niso na prodaj za nobeno ceno in ki bodo nam izvojevali slovensko samoupravo. Vse druge škrinjice so več ali manj srbijske in kdor spusti krogeljico v katero izmed ostalih škrinjic je izdajalec Slovencev. Proč z rdečo-samostojnim petolizništvom.

Petdesetletnica vnetega dušnega pastirja. Od Sv. Bolfenka pri Središču poročajo: Preteklo nedeljo je naš obče priljubljeni č. g. župnik Franc Planinc slavil v najožjem rodbinskem krogu svojo petdesetletnico. — Farani in razne korporacije so mu iskreno častitale in v vseh srcih si bral globoko željo: Vsemogočni nam ohrani še dolga leta našega blagega in za olepšavo naše cerkve tako vneto delujočega župnika.

Novice od Sv. Jerneja pri Ločah. V soboto, dne 3. marca zvečer je utonil Anton Paj, p. d. Ograjek, posestnik v Kravjeku, star 71 let. Rad je pil žganje in žganje ga je tudi topot vrglo z obrazom navzdol v mali potoček, v katerem bi sicer niti mali otrok ne mogel utoniti. Spravljen s svojim največjim sovražnikom, ki ga ni nikdar v življenju maral, z vodo, je šel v večnost. Bog bodi milostljiv njegovi duši. — V petek, dne 23. februarja se je vršila tukaj v stanovanju znanega samostojnega modrijana Alojza Pirša seja tukajšnjih slabostojnih ostankov pod predsedstvom Drogenikovega enakovrednega sluga Blaža Jeseneka. Videli smo samega našega slabostojnega generala s cigaro v ustih postajati pred zborovalnim prostorom. Čakal je na svoje zveste, ki pa niso prišli, ker jih več ni. Sklepalo se je o shodu, ki bi ga rad Jesenek tukaj priredil. Naj le pride, smo pripravljani, da takega srbijskega agenta vedno lahko dostojno sprejmemo, kakor svojčas Drogenika. Da se bo zopet delalo z denarjem, iz državne blagajne in podkupovalo neznačajne duše za samostojno v resnici pa za srbijske namene, smo prepričani. — Saj je tako navada slabostojnih veljakov, ki si na pošten način ne upajo pridobiti pristašev. Koliko se je de narja obljudilo, koliko se ga bo razdelilo, in kdo ga bo vzel, bo pa po volitvah najzaneslivejše vedel poročati Ciril Ratej iz Loč, ki se toliko trudi, da reši tukajšnjo potapljačo se samostojno barko.

Na nedolžne bi radi zvalili krivdo. (Dopis iz Rečice pri Laškem). V «Domovini» od 2. marca strelja liberalni dopisnik s svojim političnim revolverjem, ki ga poznamo kot strastnega orjunca, na naša gospoda duhovnika, na nas kmete, delavce in na našega kandidata Hrastnika. A ta nesrečni liberalni orjunski revolver nese ravno nazaj na tistega, ki strelja z njim. Ker mi Rečičani dobro vemo, da dotičnega mosta ni zidal Hrastnik, ampak naš pristaš in velik ljubljenec liberalnega kandidata dr. Roša. Da pa je SLS, ki je imela v tistem času večino pri okrajnem zastopu v Laškem, kjer je bil kmet Hrastnik blagajničar, dobro gospodarila, kaže to, da je naredila v pičlih dveh letih 29 novih mostov, 7 km na Breznem nove ceste dozidala, ki je bila že poprej pod gerentstvom dr. Roša v proračun vzeta, vendar do 1. avgusta komaj pol km izgotovljena. Železne mostove in ograje, ki bi že bili imeli biti dve leti poprej prebarvani, torej tudi pod gerentstvom dr. Roša, so bili tačas prebarvani, in še čez 350.000 kron gotovine prihranila, dasiravno je doklade za 53 odstot. znižala, kakor je bilo pod gerentstvom g. dr. Roša. V resnici imamo mi kmeti in delavci toliko razsodnosti v glavi, da bomo 18. marca prvi škrinjici dali stisnjeno pest, v drugo pa krogeljico, ter si bomo mislili: «Roš bo šel v koš!»

Umrla je na Hajdini pri Ptujju dne 25. februarja blaga žena Barbara Siter roj. Dobnik. Njen pogreb je pokazal, kako spoštovana in priljubljena je bila pokojnica. Pri odprtem grobu je govoril domači g. župnik in pevke so zapele nagrobno pesem. Naj ji bo zemlja lahka.

Dr. Krekovo igro «Občinski tepček» priredi Mariborska Marijina kongregacija v nedeljo, dne 11. t. m. ob pol 6. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Na sporedu je tudi več mičnih pesmic. Vsi prisrčno vabljani.

Jutri zvečer priredi Slov. kršč. socialna zveza predavanje o narodnostnem vprašanju v luči krščanstva. Ker se dandanes toliko govori o nacionalnem ali narodnostnem vprašanju, bo gotovo vsakega zanimalo, kako stališče naj zavzema napram njemu kristjan. Pridite torej zopet ob pol 8. uri zvečer v Lekarniško dvorano.

Slava požrtvovalnosti naših somišljenikov! Za volilni sklad SLS so zbrali po vseh občinah zavedni pristaši lepe svote. Izdatki za poštnino, tiskovine in druge volilne stroške so ogromni. Hvala vam, zavednim somišljenikom in somišljenicam, da ste to upoštevali. Prosimo pa, da nabiralci in darovalci oprostite, da «Sl.

Gospodar» radi premalega prostora ne more objaviti vseh darov. Še enkrat: lepa hvala!

Izkaze za volilni sklad priobčimo deloma po volitvah. Prosimo naše pristaše, da nam zamudo, ki izvira iz dela v volilni borbi oprostite. Tudi ni treba, da bi nasprotniki iz naših listov vedeli za vse naše dohodke. Vsi darovalci, ki so imenoma navedeni tukajšnjemu blagajniku, odnosno zaupniki, kateri so vsote poslali, dobijo potrdila po dopisnici. Blagajnik SLS.

VINIČARSKI KOTICEK.

Nahujskani viničar je prišel predzadnjo nedeljo h kmetu in mu je rekel: «Jaz bom štrajkal!» — «Dobro! Kaj pa hočeš, da ne bi štrajkal?» — «80 K na dan, kakor služijo delavci v mestu!» — «Dobro, reci tistim, ki so te huhjskali, naj prodajo moje vino za 100 kron za liter, pa ti plačam 80 kron na dan!» — «Te moči jaz nimam.» — «Jaz tudi ne, da bi ti plačal 80 kron na dan, dokler dobim za vino samo 18 kron.» — Viničar je umolknil. Jaz pa sem mu rekel: «Priatelj, da sovražiš mene, nisem jaz kriv. Jaz vem, kaj ti trpiš. Sovraživa rajši obadva tiste, ki so dosedaj slabo gospodarili. Bodi z mano, kakor sem bil jaz vedno s tabo v vsaki sili in nesreči, in vrzi krogeljico v drugo škrinjico. Morda bo vendar enkrat drugače, ako si bomo složni. Bodeš?» — «Bom! To je moja roka.»

Haloze. Žalostno je, da se pri nas viničarji tako malo gibljejo za svojo korist. Namesto, da bi se zložili vsi in zahtevali viničarski red, starostno zavarovanje in državno pomoč v slučaju boleznih in nesreče, pa so vsi bolj dostopni drugim idejam, ki ne morejo nikdar roditi dobrega sadu. Sami so si krivi, ako bodo drugi viničarji po ljutomerskih, ormoških in slovenskih goricah dosegli več uspehov. Tudi viničarji okrog Maribora in Slov. Bistrice se gibljejo bolj.

Tudi k Sv. Barbari je hodil parkrat zlogisani Zunderl organizirat nas viničarje in obljudljal tiste papirnatne šolne za 300 K itd. Seveda mu več ne verjamemo od kar vemo, da je to tisti, ki je leta 1920 agitiral na shodih za Samostojno. Ker so ga pa tam odrinili in ga niso vzeli med kandidate, jim je obrnil hrbet, in zdaj agitira za narodno socialno stranko, ki se ga je le usmilila in postavila med kandidate. Mi haloški viničarji pa počemo njihovega Zunderla, mi bomo dne 18. marca vrgli vsi krogeljice v drugo škrinjico. Tovariši viničarji! Ne dajte se nahujskati od nobenega. Vsi vrzimo v drugo, kakor da ni nobene druge škrinjice. Vsi za naše pravice na plan, za Slov. ljudsko stranko, ki je edino prava. Viničar.

Ključarovi pri Sv. Tomažu. Tudi pri nas se pulijo demokrati za naše glasove, pošiljajo lepake, na katerih se glasi: vse za viničarje in male kmete. Sedaj pred volitvami hočejo delati za viničarje, kmete, in obrtnike zemeljski raj, katerega bo užival sam ubogi narod, vsak tak siromak bo dobil od teh gospodov eno debelo pisanko za Veliko noč, če to stere prezgodaj, ne bo nič, in če jo pusti predolgo ležati, pa tudi ne bo iz nje nič. Vsi imamo v spominu prejšnje čase, kako vestno so nam gospodarili demokrati. Ko pa enkrat volitve minejo, potem idite k enemu teh velikanov prosit pomoč, boste gotovo dobili namesto pisanke, surov odgovor: danes nimam časa, počakaj ob priložnosti, ob priložnosti pa ne prideš ti na vrsto, ampak kdo boljši, ki je njemu všeč, ne pa trpin, siromak. Sedaj, ko gre za njih dobrobit, obljudljuje vse, ko minejo enkrat volitve, pa plačaji ti trpin, da si nazadnje še ob svojo kožo. Danes vse za kmeta in viničarja, obrtnika, za gospode advokate in ministre, kakor je dr. Kukovec in mesar Pucelj, se pa nihče ne potegne. Kaj pa bojo ti gospodje brez vseh svojih zastopnikov, če bo vse za viničarje in male kmete, gotovo mora ta demokratska gospoda propasti. Zato pa volilci le premislite si dobro in hodite vsi po poti naše zavedne in poštene Slovenske ljudske stranke, ki se bo 18. marca dvignila in pokazala našim nasprotnikom, da je ona edina, ki bo zastopala našo pravično stvar. Kakor dozdej, naj vsak izpolni svojo dolžnost in se zateče v okrilje naše SLS, in videli bomo, kaj sta moč in sloga. Vsi na volitve, da bo polna naša trdnjava pravih junakov in ne bodo nas premagali nasprotniki drugih strank, ki samo rastejo iz zemlje v obliki odršenikov, zares so pa naši krvosesalci. — Mali kmet in viničar.

„SLAVIJA“

Jugoslovanska zavarovalna banka s sedežem v Ljubljani

zavaruje poslopja, tovarne, pohištvo, steklo i. t. d. ter življenje pod zelo ugodnimi pogoji. «Slavija» je domače zavarovalno podjetje z izkjučno jugoslovanskim in čehoslovanskim kapitalom. Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Split, Novi Sad, Osijek. Vsa pojasnila dajejo kraj-vni zastopniki in ravnateljsvo v Ljubljani. 3-3 156

Na prodaj 2 manjši gorici, lega prvovrstna Žolnir, Cirkovce. 213

Kupim posetvo s primerno hišo za trgovino v industrijskem kraju ob glavni cesti, ali pri farni cerkvi na štajerskem. Zamenjam tudi za mojo trgovino s mešanim blagom v ljubljanskem predmestju. Ponudbe se pošiljajo na upravnishvo «Slov. Gospodarja» pod šifro «Prometni kraj». 1-2 224

Kostanjev les

kupi vsako množino lesna trgovina

Dernovšek in drug, Maribor, Črtomirova ulica 8. 6-6 78

PAROMLIN

v Kaniži pri Pesnici

prevzame za mletje in zmenjavo vsakovrstnega zrnja.

Kupi se zrnje po dnevni ceni. 1-2 223

Zahvala.

Vsem mnogobrojnim udeležencem pri pogrebu našega ljubega očeta, brata, dedeka i. t. d.

Janeza Šegula

posestnika v Moškancih

se iskreno zahvaljujemo. Posebej še zahvala g. župniku Šketu za nagrobni govor in g. kaplanu ter pevcem za ganljivo petje. Bog plačaj vsem!

Žalujoči sorodniki.

Vsakovrstna semena

najboljše kakovosti

priporoča

M. Berdajs, trgovina s specerijskim blagom in semeni. Telefon interurb št. 351. Maribor ob Dravi.

Posesvo malo ali večje se išče v najem. — Naslov v upravi 1-2 215

Sodarskega učenca sprejme takoj Josip Ramšak, Ruše. 216

Viničar 3 4 delavne moči, se sprejme. Vprašati pisarna dr. Irgolič, Maribor. 203

Vinsko trto amerikanški direktor necepljen, rumeni in bel. naravnost dobro n. seč prenese vse bolezni, prodava korenjake po 2 Din., ključce po pol Din. poštnine prosto. Franc Podvoznik, vinorejec, Virje, Hrvaško. 208

Hiša na prodaj z velikim vrtom in brzdami na lepem kraju v okolici Slivnice, Stermšek, Orehova vas. 202

Kupim šivalni stroj, velja vsak sistem, kakor tudi malo poškodovan stroj. — Ponudbe z opisom in navedbo cene na Kračun, Poljčane. 206

Oženjen majer z večjimi delavskimi močmi se takoj sprejme na večjem posestvu. Vpraša se pri upravnishtru. 1-2 226

Strežnik (blapček) se sprejme v dijaškem semenišču v Mariboru, Korosiševa ulica 12.

V najem se odda po niski ceni na več let posestvo 15 orlov obširno v dobrem stanu ležeče med Ptujem in Mariborom, z gospodarskim posopjem. Na željo naj-mnika tudi z inventarjem. Naslov se izve na upravnishtro Slov. Gospodarja. 1-2

Iščem malo posestvo takoj v najem. Išče in tudi stanovanje z 1-2 sobi kuhinjo, prtik in mi in nekaj zemlje; mati in hči mirna stranka. 227 1-2

Iščem zanesljivega blapca k par konjem Kje, pove upravnishtro Slov. Gospodarja. 221

Dobrodočo gostilno v mestu ali na deželi kupim ali vsamem v najem. Plačam takoj. Kos. Klavniška ulica 12, Maribor. 205

Sodarski učenec se sprejme iz p štene hiše takoj pri Josipu Ogorevcu, sodar v Brezini pri Brečicah. 1-5 222

Cepljene trte raznih vrst vkorenjene šmarnice in šmarniče vlačente po dnevni ceni prodaja Alojzij Grabar, posestnik in irtnar, Zagorci, p. Juršinci pri Ptuju. 1-5 219

Cepljene in druge trte

prodaja posestnik Franc Horvat Mostje, p. Juršinci. Cena prvovratnim, cepljenim 3 Din k mad; korenjaku a 1 Din do 125 Din, vkorenjeni b-li šmarnici 50 par komad. Naročila se sprejemajo, dokler bo kaj zaloge. 1-214

Izvrstno sladko seno, 40 metercentov, prodaja Alojzij Luršak, Pragenko. 231

Dve delavni moči (mož in žena, sli mati in hči) za oskrbovanje manjšega posestva v gornjersko-donjskem okraju se iščeta. Ponudbe na upravo lista. 230

Krojaški vajenec se takoj sprejme pri Fr. Sodini, Orožnova ulica 9, Maribor. 229

KOLJE

prvovrstno se dobi v Ljutomeru, kje se izve v trgovini FRAN REPIČ. 283

Visokodebe'na sadna drevesa (jablane) na prodaj, Maribor, Ruška cesta 5.

Cepljeno trsje laški ritranfol, kraljevina, vrbovec, okoreninjena šmarnica in divjaki. Zaamke za odgovor. Anton Turin, Modrače, p. Studenice pri Poljčanah. 220

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode svetiljk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.

Najsolidnejše cene in točna postrežba.